

Διατάξεις Οικογενειακού Δικαίου στους κανόνες της εν Λαοδικεία Συνόδου

/ [Πεμπτούσία](#)

1. Οι διατάξεις στον α΄ κανόνα.

Ο α΄ κανών της εν Λαοδικεία Συνόδου[1] διαλαμβάνει περί διγάμων και συγκεκριμένα για το πότε μπορούν να απολαμβάνουν των Θείων Αγιασμάτων. Ο κανών αυτός δεν απαγορεύει την διγαμία ούτε όμως την επικροτεί. Άλλωστε και ο Παύλος επιτρέπει το δεύτερο Γάμο στην Α΄ προς Κορινθίους επιστολή του.[2] Στους συγκεκριμένους στίχους, αφού έχει ήδη αναλύσει στους προηγούμενους επτά στίχους περί Χριστιανικού Γάμου, καταλήγει ότι οι χήρες και οι άγαμοι καλόν είναι να μένουν ως έχουν όπως μένει και αυτός, δηλαδή άγαμος. Εάν παρ' όλα αυτά δεν μπορούν να εγκρατεύονται τότε να παντρεύονται, διότι είναι προτιμότερο να παντρευτεί κάποιος παρά να καίγεται από τη φλόγα της επιθυμίας.

Ο κανών αυτός ορίζει ότι αυτοί που έχουν δευτεροῦπανδρευθεί μετά από λίγο καιρό νηστείας και προσευχής να αποδίδεται σ' αυτούς η Θεία Κοινωνία αρκεί ο Γάμος τους να είναι «νομίμως συναφθής», δηλαδή να μην εμποδίζεται από κάποια

συγγένεια ή γενικώς από κάποιο ελάττωμα κωλυματικό του Γάμου. Πέραν τούτου στο κανόνα γίνεται μία επισήμανση «μή λαθρογαμίαν ποιήσας», που σημαίνει να μην έχουν προβεί σε σαρκική μίξη πριν τον Γάμο. Όλα δηλαδή τα παραπάνω ισχύουν υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν συνευρεθεί, διότι εάν έχει συμβεί κάτι τέτοιο τότε έχουμε πορνεία σύμφωνα με τον Ζωναρά[3] και αναλόγως πρέπει να επιτιμώνται.

Χαρακτηριστικό του κανόνα αυτού είναι ότι δεν ορίζει συγκεκριμένο χρόνο προσευχής και νηστείας προς τους διγαμούντας προτού μεταλάβουν της Θείας Κοινωνίας. Παρ' όλα αυτά στον δ' κανόνα του Μ. Βασιλείου[4] ορίζεται ένα ή δυο χρόνια και με τον τρόπο αυτό καλύπτεται το κενό που υπάρχει. Ωστόσο κενό δεν υπάρχει. Η μη αναφορά του κανόνα σε ορισμένο χρόνο επιτιμίων είναι πολύ πιθανό να υπάρχει για τους εξής λόγους.

Πρώτον να ήταν πολύ γνωστό το επιτίμιο των διγαμούντων την εποχή που εκδόθηκε ο κανόνας γι' αυτό δεν αναφέρεται και δεύτερον, πιο πιθανό κατά την άποψή μας, το επιτίμιο να εξαρτιόταν από τον ίδιο τον διγαμούντα. Αυτό σημαίνει ότι το επιτίμιο ήταν δυνατό να αυξάνεται ή να μειώνεται από τον Πνευματικό, ανάλογα με την μετάνοια που υποδείκνυε ο πιστός. Τούτο είναι πιο πιθανό να συνέβαινε διότι είναι πιο κοντά στο πνεύμα των Κανόνων όπου σύμφωνα με τον πδ' κανόνα του Μ. Βασιλείου[5] «οὐ γὰρ πάντως τῷ χρόνῳ κρίνομεν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ τῷ τρόπῳ τῆς μετανοίας προσέχομεν». Δηλαδή δεν πρέπει να κοιτάμε εάν κάποιος συμπλήρωσε το χρόνο της μετανοίας αλλά εάν πραγματικά έχει αισθανθεί το μέγεθος της αμαρτίας και εάν η μεταμέλειά του είναι ειλικρινής.

2. Οι διατάξεις στους ι' και λα' κανόνες

Ο ι' κανών της εν Λαοδικεία Συνόδου[6] ασχολείται με τους γάμους των Χριστιανών και συγκεκριμένα για το ποίοι γάμοι είναι επιτρεπτοί. Αναφέρει λοιπόν ο κανόνας ότι οι άνθρωποι της εκκλησίας, τόσο οι κληρικοί όσο και οι λαϊκοί, δεν θα πρέπει να παντρεύουν τα παιδιά τους με αιρετικούς.

Το ίδιο ακριβώς θέμα διαλαμβάνει και εξηγεί καλύτερα ο λα' κανόνας της παρούσης[7] σύμφωνα με τον οποίο δεν πρέπει να δίνονται τα παιδιά των ευλαβών Χριστιανών σε αιρετικούς με σκοπό να υπανδρευθούν διότι ελλοχεύει ο κίνδυνος να χάσουν την ορθή πίστη τους στα δόγματα και να υποπέσουν στην κακοδοξία. Καλύτερο βέβαια είναι να λαμβάνονται οι αιρετικοί από τους Χριστιανούς προς Γάμου κοινωνία, υπό την προϋπόθεση ότι θα ασπασθούν τα ορθόδοξα δόγματα. Αυτό φαίνεται από το σημείο του κανόνα που λέει «εἶγε ἐπαγγέλλοιντο χριστιανοὶ γίνεσθαι».

Στους δύο αυτούς κανόνες δεν γίνεται διάκριση μεταξύ κληρικών και λαϊκών σε σχέση με τον ιδ' κανόνα της Δ'[8] όπου αναφέρεται στο ίδιο θέμα αλλά μόνο για τους ψάλτες και τους αναγνώστες. Σύμφωνα λοιπόν μ' αυτόν τον κανόνα σε κάποιες επαρχίες ήταν επιτρεπτοί οι Γάμοι των αναγνωστών και ψαλτών μετά χειροθεσία τους όπως αναφέρει ο Ζωναράς.[9] Ως εκ τούτου συνάγεται ότι εκείνη την εποχή επιτρεπόταν σε πολλές επαρχίες ο Γάμος αναγνώστου ή ψάλτου με αιρετικό μετά τη χειροθεσία.

Σύμφωνα με τον ιδ' κανόνα της Δ' εφόσον κάποιος ψάλτης ή αναγνώστης είχε λάβει ετερόδοξο γυναικά θα πρέπει τα τέκνα που είχε αποκτήσει από τον Γάμο αυτό να τα βαπτίσει σύμφωνα με τον ορθόδοξο τύπο. Εάν όμως τα τέκνα του είχαν βαπτιστεί από αιρετικούς τότε θα πρέπει να γίνει διάκριση εάν το βάπτισμα αυτό είναι αποδεκτό[10] ή όχι από την Ορθόδοξη Εκκλησία. Στη περίπτωση που το βάπτισμα των αιρετικών είναι δεκτό τότε τα παιδιά γίνονται δεκτά μόνο με το χρίσμα, ενώ στην περίπτωση που το βάπτισμα δεν συνάδει μ' αυτό των Ορθοδόξων τότε έχουμε αναβαπτισμό.[11]

Οι δυο αυτοί κανόνες της εν Λαοδικεία Συνόδου θα μπορούσαμε να πούμε ότι έχουν εφαρμογή στο σύνολο των Ορθοδόξων, κληρικών και λαϊκών, σε σχέση με τον ιδ' της Δ' Οικουμενικής Συνόδου που αναφέρεται μόνο στους αναγνώστες και ψάλτες των επαρχιών εκείνων στις οποίες ήταν επιτρεπτοί οι Γάμοι μετά τη χειροθεσία.

[Συνεχίζεται]

[1] Ρ.Π.Γ', σελ. 171.

[2] Α' Κορ. ζ' 8-9.

[3] Ρ.Π.Γ', σελ. 171-172.

[4] Ρ.Π.Δ', σελ. 102.

[5] Ό.π., σελ. 253.

[6] Ρ.Π.Γ', σελ. 180.

[7] Ό.π., σελ. 198.

[8] Ρ.Π.Β΄, σελ. 251-252.

[9] Ό.π., σελ 252.

[10] Λέγοντας αποδεκτό εννοούμε εάν έχει γίνει σύμφωνα με τον τύπο της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

[11] Βλ. ερμηνεία Ζωναρά και Βαλσαμών, Ρ.Π.Β΄, σελ. 252-254.